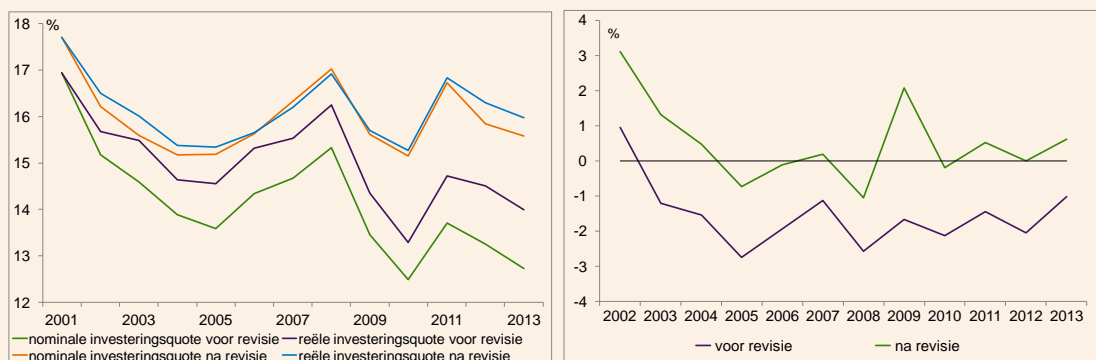

Effect van de revisie van de Nationale rekeningen op kerncijfers (a)

In deze *Macro Economische Verkenning* heeft het CPB de informatie van de revisie van de Nationale rekeningen verwerkt voor zover het CBS die in juni heeft gepubliceerd. De cijfers voor de periode 2010-2013 sluiten geheel aan op informatie van het CBS. Voor de jaren 2001-2009 heeft het CPB zelf voor een beperkt aantal reeksen inschattingen moeten maken van de gevolgen van de revisie. Dat betreft onder andere de arbeidsmarkt (b) en onderdelen van de in- en uitvoer van goederen en van de consumptie van huishoudens.

De revisie heeft vooral gevolgen voor het niveau van veel economische variabelen en in veel minder mate op groeivoeten. Nieuwe internationale richtlijnen en methoden voor het stelsel van Nationale rekeningen en het toepassen van nieuwe statistische inzichten en bronnen hebben tot een opwaartse aanpassing geleid van de bestedingen, de productie en de werkgelegenheid. Zo is bijvoorbeeld het bruto binnenlands product in 2010 met 7,6% opwaarts bijgesteld, maar is de groei over de gehele periode 2002-2013 ongewijzigd.

Investeringsquote (links) en individuele spaarquote (rechts) voor en na revisie

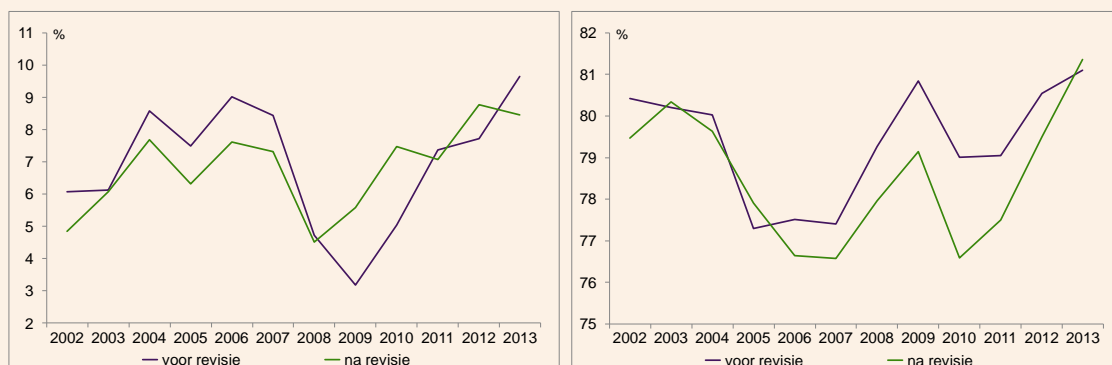
De aanpassing van niveaus heeft directe gevolgen voor een aantal belangrijke quotes. De investeringsquote van bedrijven en de spaarquote van huishoudens zijn bij de revisie op een significant hoger niveau komen te liggen (c). Nieuw is dat uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling als investeringen worden geboekt, wat (mede) zorgt voor een verhoging van de investeringsquote met 3%-punt in 2010. Verder valt op dat er vrijwel geen sprake meer is van een dalende trend, omdat de prijsontwikkeling opwaarts is bijgesteld. De ontwikkeling van de reële investeringsquote is nu ook min of meer gelijk aan die van de nominale investeringsquote.

Het inkomen van huishoudens is met circa 20 miljard euro beduidend meer verhoogd dan de consumptieve bestedingen. Na revisie fluctueert de vrije spaarquote al langere tijd rond de 0% en was gemiddeld licht positief. De ontwikkeling over de tijd is niet sterk veranderd.

- (a) Voor meer achtergrondinformatie over de revisie wordt verwezen naar publicaties van het CBS.
(b) CBS-informatie over de werkgelegenheid van 14 augustus kon niet meer worden verwerkt.
(c) Zie kader 'De overheidsbegroting en de revisie van de Nationale rekeningen' in hoofdstuk 3.

Effect van de revisie van de Nationale rekeningen op kerncijfers (vervolg)

Saldo lopende rekening (links) en Arbeidsinkomensquote (rechts) voor en na revisie

Voor het saldo op de lopende rekening (%bbp) en de arbeidsinkomensquote is het niveau niet systematisch anders, maar is wel de dynamiek van jaar op jaar gewijzigd. Voor het totale saldo op de lopende rekening is vooral van belang dat meer gebruik wordt gemaakt van beschikbare informatie van De Nederlandsche Bank over transacties met het buitenland. Onder andere nieuwe internationale afspraken over de boeking van transitohandel en verdeling van goederen in het buitenland hebben tot een andere verdeling van het handelssaldo geleid: het saldo op de goederenbalans komt per saldo hoger uit en van de dienstenbalans lager. Bij de arbeidsinkomensquote is het bijgestelde profiel vooral het gevolg van deels compenserende effecten van nieuwe informatie over de werkgelegenheid en de reële loonkosten.